

Original Article

Legal Writing in the United Kingdom: Impact on The Professional Development of Law Students

Do Thu Ha *

Macquarie University, Australia, Balaclava Rd, Macquarie Park NSW 2113, Australia

Received 18 April 2024

Revised 20 July 2024; Accepted 25 December 2024

Abstract: Legal writing is not only an essential skill for the career of those practicing law, but also an integral part of the training process at law schools in the UK. It is a mandatory subject in the undergraduate law degree (LLB) and a prerequisite course in the master's law program (LLM) at both intermediate and advanced levels. Known by various names and often combined with other subjects such as Legal Communication and Writing, Legal Research and Writing Skills, Legal Scholarship, etc., it typically spans two credits in the curriculum. This paper will analyze the teaching methods of Legal Writing Skills in UK law schools and the impact of legal writing on the professional development of law students. Using secondary sources, the paper will demonstrate how legal writing not only improves communication and argumentation skills of law students but also develops their critical thinking and deepens their understanding of the law. Moreover, legal writing poses significant challenges for learners, and innovative teaching methods are truly necessary to better prepare law students for their future professional development.

Keywords: Legal writing, drafting legal documents, law education, professional development.

* Corresponding author.

E-mail address: dtha1905@gmail.com

<https://doi.org/10.25073/2588-1167/vnuls.4648>

Viết pháp lý ở Anh: Tác động đối với quá trình phát triển chuyên nghiệp của người học luật

Đỗ Thu Hà*

Đại học Macquarie Úc, Balaclava, Macquarie Park NSW 2113, Úc

Nhận ngày 18 tháng 4 năm 2024

Chỉnh sửa ngày 20 tháng 7 năm 2024; Chấp nhận đăng ngày 25 tháng 12 năm 2024

Tóm tắt: Viết, soạn thảo các văn bản pháp lý không chỉ là một kỹ năng cần thiết cho sự nghiệp của những người thực hành nghề luật, mà còn là một phần quan trọng trong quá trình đào tạo ở các trường luật tại Anh. Là một môn học bắt buộc trong trường trình đại học bậc cử nhân luật (LLB) và môn học tiền đề trong chương trình thạc sĩ luật (LLM) với các cấp độ trung cấp và nâng cao, viết pháp lý có nhiều tên gọi khác nhau và được ghép cùng với các nội dung khác như: kỹ năng giao tiếp và viết pháp lý, kỹ năng nghiên cứu và viết pháp lý (nghiên cứu/học thuật pháp lý),... và thường có thời lượng 2 tín chỉ trong chương trình đào tạo. Bài viết sẽ phân tích phương pháp giảng dạy môn học Kỹ năng viết pháp lý trong các trường luật ở Anh và tác động của viết pháp lý đối với quá trình phát triển chuyên nghiệp của sinh viên luật. Thông qua phương pháp khảo cứu tài liệu thứ cấp, bài viết sẽ chỉ ra tác động tích cực của môn học viết pháp lý không chỉ cải thiện kỹ năng giao tiếp và lập luận của người học luật mà còn phát triển tư duy phê phán và hiểu biết sâu sắc về pháp luật. Bên cạnh đó, viết pháp lý cũng là một môn học có nhiều thách thức khó khăn đối với người học và hoạt động đổi mới phương pháp giảng dạy là thật sự cần thiết để chuẩn bị tốt hơn cho sinh viên luật trong quá trình phát triển nghề nghiệp tương lai.

Từ khóa: Viết pháp lý, soạn thảo các văn bản pháp lý, đào tạo luật, phát triển chuyên nghiệp.

1. Mở đầu

1.1. Khái niệm và vai trò của viết pháp lý trong ngành luật

Trong lịch sử pháp luật của nước Anh, viết pháp lý (legal writing) chiếm một vị trí quan trọng và vẫn luôn được đánh giá là một lĩnh vực tương đối phức tạp [1 - 3]. Điều này được minh họa qua câu chuyện về John Paston, một luật sư ở Norfolk [4]. Năm 1465, Luật sư John Paston đã gửi một bức thư từ nhà tù Fleet ở London cho vợ mình - người đang thay ông tiếp quản công việc kinh doanh và quản lý bất động sản của gia đình. Bức thư không chỉ là một phương tiện

truyền đạt thông tin cá nhân mà còn thể hiện sự thâm nhuần của ngôn ngữ và tư duy pháp lý, từ việc sử dụng các thuật ngữ pháp lý vốn chỉ được nghe trong phòng xử án trong văn viết, đến cách sắp xếp các dòng thư ngụ ý về những lời thú nhận một số tình tiết và tránh né các tình tiết bất lợi khác. Ông đã vận dụng khéo léo sự nhận thức sắc bén tư duy pháp lý của mình để ám chỉ trong bức thư rằng vụ án của ông phụ thuộc vào kế ước quyền sở hữu lâu dài bị thất lạc, thông qua mỗi dòng thư như một câu chuyện kể bổ sung các tình tiết biện bạch cho các cáo buộc chống lại mình [4]. Ngoài những bức thư của John Paston, viết pháp lý còn được đề cập trong hàng loạt các công trình khác như Luật của Henry I ghi chép luật lệ

* Tác giả liên hệ.

Địa chỉ email: dtha1905@gmail.com

<https://doi.org/10.25073/2588-1167/vnuls.4648>

và phong tục, đến những văn bản văn học như "Confessio Amantis" của John Gower, là một bài thơ dài 33,000 dòng được thẩm thấu bởi ngôn ngữ pháp lý và đặt nền tảng cho các hình thức tư duy pháp lý sơ khai ở Anh [5].

Hiện nay, theo cách hiểu phổ biến nhất, viết pháp lý là hoạt động tạo ra những văn bản được sử dụng với mục đích pháp lý, là sản phẩm của văn hóa pháp lý, trong đó người viết sử dụng hệ thống các thuật ngữ pháp luật và phải tuân thủ một quy trình chặt chẽ nghiêm ngặt để đạt được mục đích sử dụng văn bản đó. Đối với hoạt động viết pháp lý, người viết không chỉ phải thể hiện nỗ lực cá nhân để tuân thủ theo các quy trình pháp lý mà còn thông qua việc thực hành quy trình đó để hình thành kinh nghiệm chuyên nghiệp của cá nhân [6]. Theo nghĩa hẹp, viết pháp lý là việc soạn thảo, biên tập và trình bày các văn bản pháp lý. Đây không chỉ là việc soạn thảo văn bản một cách đơn thuần, mà còn liên quan đến việc truyền đạt ý tưởng, luận điểm và thông tin một cách rõ ràng, chính xác và hiệu quả trong một ngữ cảnh pháp lý cụ thể [7]. Viết pháp lý được thể hiện trong nhiều loại văn bản khác nhau như đơn kiện, hợp đồng, bản cáo trạng, luận văn trong lĩnh vực pháp luật và các tài liệu pháp lý khác [8]. Viết pháp lý không chỉ là một phương tiện ghi chép và truyền đạt thông tin pháp lý mà còn là một công cụ quan trọng để hình thành và phản ánh tư duy pháp luật. Hiểu một cách cụ thể, viết pháp lý chính là điểm gặp gỡ giữa đời sống và văn hóa pháp lý với các văn bản pháp luật. Hoạt động này giúp củng cố tính thuyết phục và hiệu quả của lập luận pháp lý, đồng thời đóng vai trò quan trọng trong việc ra quyết định của tòa án và các cơ quan pháp luật. Sự thành thạo trong viết pháp lý còn góp phần vào việc nâng cao khả năng phân tích, lập luận và tư duy phê phán (critical thinking) của người học, từ đó giúp họ đạt được những thành tựu chuyên môn và thăng tiến trong sự nghiệp. Ngày nay, khi ngôn ngữ và quy trình pháp lý ngày càng trở nên phức tạp, viết pháp lý trở thành một kỹ năng không thể thiếu đối với bất kỳ chuyên gia nào trong mọi lĩnh vực pháp luật.

1.2. Mục đích và phạm vi của môn học (học phần) viết pháp lý

Trong môi trường nghề luật hiện nay, việc sử dụng chính xác từ ngữ một cách hiệu quả là công cụ quan trọng để đạt được mục tiêu nghề nghiệp. Các tài liệu pháp lý sử dụng kỹ năng viết để soạn thảo chiếm phần lớn sản phẩm công việc của các luật sư. Do đó, bất kỳ sự sai sót nào trong kỹ năng nghề nghiệp này đều có thể để lại hệ quả nghiêm trọng. Trong hoạt động chuyên nghiệp của các luật sư, các kỹ năng quan trọng cần phát triển phải kể đến đó là tương tác với khách hàng, soạn thảo tài liệu pháp lý và trình bày vụ án tại tòa án [7]. Trong đó, một văn bản pháp lý có cấu trúc không phù hợp chính là lý do lớn nhất để văn bản đó trở nên khó tiếp cận đối với những người đọc [8]. Việc phát triển năng lực của sinh viên trong hoạt động viết pháp lý là mối quan tâm của các chương trình đào tạo của các trường luật ở Anh nói riêng và trên thế giới nói chung, tương tự như bất kỳ môn học kỹ năng khác. Trường luật được coi là nơi đầu tiên và quan trọng căn bản giúp cho sinh viên luật tiếp cận với hoạt động viết pháp lý, hình thành và xây dựng kỹ năng quan trọng này ngày càng hoàn thiện hơn để phục vụ nghề nghiệp tương lai của sinh viên luật, cho dù đối với người nghiên cứu hay luật sư tranh tụng trước tòa, luật sư nội bộ, kỹ năng nói và viết pháp lý phải thực sự thuyết phục và hiệu quả. Bước vào giai đoạn đầu của khóa học luật, sinh viên luật ở Anh sẽ được làm quen với mục tiêu cơ bản nhất là tìm kiếm thông tin trong hệ thống sách luật (sách giáo trình, sách tham khảo và chuyên khảo trong phạm vi các môn luật đang đăng ký học). Đây là kiến thức cần thiết đối với mọi sinh viên và phải nắm bắt được trong trường luật. Việc đọc hiểu thông tin trong sách luật có mối liên hệ mật thiết đến kỹ năng viết trong nhiều môn học luật của cả khóa học, không chỉ phục vụ mục đích thi cử, trả bài, luyện tập tra dồi kiến thức môn học mà phải hình thành và xây dựng kỹ năng viết chuyên nghiệp trong tương lai nghề luật sau này.

2. Viết pháp lý trong chương trình đào tạo luật ở Anh

2.1. Tổng quan về môn học viết pháp lý trong trình độ đại học và sau đại học

Viết pháp lý là một phần không thể thiếu trong chương trình đào tạo luật ở Anh, đặc biệt là trong các khóa học cử nhân luật và thạc sĩ luật. Mục tiêu chính của việc dạy viết pháp lý là trang bị cho sinh viên kỹ năng cần thiết để soạn thảo và phân tích các văn bản pháp luật một cách

chính xác và hiệu quả. Nội dung tiên quyết trước khi dạy môn học Viết pháp lý là hướng dẫn sinh viên tìm đọc các tài liệu về kỹ năng pháp lý, nhằm cung cấp cho sinh viên bức tranh tổng quan về các kỹ năng cần thiết để trình bày văn bản pháp lý một cách chính xác và thuyết phục. Một số trường đại học ở Anh cung cấp dữ liệu mô tả chi tiết về môn học này bao gồm thời lượng, thời gian giảng dạy, đối tượng học tập, thậm chí thời gian biểu của môn học trên trang thông tin chính thức của trường như sau:

Bảng khảo sát về mô tả môn học Legal Writing/Legal Skills ở một số trường đại học ở Anh

TT	Cơ sở đại học	Tên môn học	Hệ Đại học - Cử nhân luật	Hệ Cao học - Thạc sĩ luật	Nội dung/Mục tiêu môn học
1	University College London	Academic legal writing	Sinh viên năm 1,2,3	Sinh viên Thạc sĩ học trong 02 kỳ đầu của khóa học	Cung cấp hỗ trợ và hướng dẫn về viết pháp lý và các lý thuyết, kỹ thuật đọc và ghi chú, đánh giá bài tập về nhà (định kỳ và tổng hợp), bài luận nghiên cứu và đọc hiểu yêu cầu bài tập, các tiêu chí đánh giá của bài thi các môn luật [9].
2	University of Cambridge				N/a (Không có thông tin công bố trên website trực tuyến)
3	University of Oxford				N/a (Không có thông tin công bố trên website trực tuyến)
4	King's College London				N/a (Không có thông tin công bố trên website trực tuyến)
5	London School of Economics	Legal Studies Skills	x		Biết cách đọc hiểu văn bản pháp luật; Tham gia hoạt động nghiên cứu độc lập, tự điều hành; Biết cách bình luận văn bản pháp lý đa dạng; Biết trình bày luận điểm rõ ràng, có cấu trúc logic, luận giải tốt và minh họa bằng dẫn chứng cụ thể; Biết áp dụng quy định pháp luật vào tình huống, sự kiện cụ thể; Biết đánh giá và phản ánh quá trình phát triển kỹ năng pháp lý của bản thân, xác định các lĩnh vực cần cải thiện và tìm ra phương pháp phù hợp để cải thiện [10].
6	University of Glasgow	Common law system and method for graduates		x	N/a (Không có thông tin công bố trên website trực tuyến)

TT	Cơ sở đại học	Tên môn học	Hệ Đại học - Cử nhân luật	Hệ Cao học - Thạc sĩ luật	Nội dung/Mục tiêu môn học
7	Durham University	Introduction to English Law and Legal Method	Sinh viên năm thứ 1		Cung cấp cơ sở để sinh viên thực hành kỹ năng nghiên cứu pháp lý, phân tích, kỹ năng viết và sử dụng công nghệ thông tin. Nhằm xác lập kỹ năng phân tích, bình luận và phát triển chuyên nghiệp trong lĩnh vực pháp lý; Giới thiệu hệ thống pháp luật Anh và các hình thức pháp lý đa dạng trong thực tế [11].
8	Solent University				N/a (Không có thông tin công bố trên website trực tuyến)
	University of Southampton	Legal Skills	Sinh viên năm 2		Phát triển kỹ năng tư duy, thực hành và chuyển đổi cần thiết để nghiên cứu luật một cách tổng quát, giúp sinh viên thấy được vai trò của các kỹ năng pháp lý trong môi trường thực hành luật. Xây dựng trên kiến thức pháp lý thu được trong kỳ học đầu và xác định được các loại tranh chấp pháp lý khác nhau; Phát triển kỹ năng tư vấn, đưa ra lời khuyên cho khách hàng về nhiều tình huống pháp lý, giao thoa giữa những lĩnh vực pháp lý riêng biệt [12].
9	Leeds Trinity University	Legal Skills	Sinh viên năm 4		Hỗ trợ sinh viên nhận diện các vấn đề pháp lý và biết cách hệ thống hóa một cách rõ ràng; Áp dụng kiến thức đã học vào các vấn đề pháp lý cụ thể, đưa ra các quyết định cá nhân và lập luận pháp lý; Xác định nguồn pháp luật cần tham khảo, viện dẫn, áp dụng; Trình bày kiến thức pháp lý và lập luận viết pháp lý thành thạo, phù hợp với đối tượng khách hàng; Nhận thức đầy đủ về đạo đức nghề nghiệp trong thực hành pháp lý [13].
10	University of Warwick				N/a (Không có thông tin công bố trên website trực tuyến)
11	University of Kent	Legal Research and Writing Skills		x	Cung cấp kỹ năng nghiên cứu pháp lý nâng cao bằng các phương pháp tìm kiếm và sử dụng các nguồn pháp luật (nguồn cơ bản và nguồn thứ cấp); Lập kế hoạch, viết và chỉnh sửa một dự án nghiên cứu pháp luật cụ thể [14].

TT	Cơ sở đại học	Tên môn học	Hệ Đại học - Cử nhân luật	Hệ Cao học - Thạc sĩ luật	Nội dung/Mục tiêu môn học
12	University of Dundee, Scotland	Legal English (<i>chỉ dành cho sinh viên quốc tế</i>)	Sinh viên năm thứ nhất	Sinh viên cao học luật	Phát triển kỹ năng đọc-viết học thuật; Phát triển nhận thức về từ vựng pháp lý; Tăng cường tính rõ ràng, ngắn gọn trong kỹ năng viết pháp lý; Học cách dẫn chứng (reference) theo tiêu chuẩn Oxford về trích dẫn pháp lý (OSCOLA) [15].
13	University of Derby	Legal Scholarship/ Advanced Legal Skills and Ethics		Sinh viên cao học luật	Nâng cao kỹ năng nghiên cứu, giao tiếp và tự nghiên cứu của sinh viên, hỗ trợ quá trình phát triển cá nhân và chuyên nghiệp trong lĩnh vực nghề nghiệp pháp lý [16].
14	University of Sussex	Advanced Legal Research and Writing (15 credits)	N/a	Sinh viên cao học luật	Tạo nền tảng nghiên cứu pháp lý cho sinh viên; Làm quen và phát triển các quy ước pháp lý cũng như ngôn ngữ nghiên cứu học thuật cho sinh viên Luật [17].
15	University of Liverpool	English legal system and legal skills	Sinh viên năm thứ 1		Cung cấp cho sinh viên nền tảng vững chắc về các phương pháp nghiên cứu pháp lý, bao gồm phân tích vụ án và giải thích các điều luật; Phát triển kỹ năng pháp lý học thuật như nghiên cứu tài liệu ở thư viện, viết học thuật và viết pháp lý, sự phát triển và sửa đổi các điều luật trong bối cảnh cải cách pháp luật [18].
16	University of Birmingham	Legal Communication and Writing	Sinh viên năm thứ 2	N/a	Giới thiệu cho sinh viên về hoạt động phát triển kỹ năng pháp lý, viết và truyền đạt pháp luật và các vấn đề pháp lý đối với mọi đối tượng khách hàng, hướng đến báo chí, truyền thông, phản hồi tư vấn, báo cáo vụ án,... [19].
17	Queen Mary University of London	Critical Thinking and Writing in Law	N/a	Sinh viên cao học luật	Cải thiện kỹ năng viết và nghiên cứu trong lĩnh vực pháp luật, đồng thời cũng cấp nền tảng vững chắc để sinh viên chuẩn bị ôn tập và hoàn thành các kỳ thi và luận văn một cách hiệu quả [20].

Qua kết quả khảo sát thông tin tổng kê trên đây, có thể thấy rằng môn học/học phần Viết pháp lý đóng vai trò quan trọng trong chương trình đào tạo sinh viên của các trường luật hàng đầu. Mục tiêu chính của môn học này là cung cấp cho sinh viên nền tảng vững chắc về kỹ năng viết và nghiên cứu pháp lý, giúp sinh viên hình thành và phát triển độc lập kỹ năng phân tích, lập luận,

truyền đạt hiệu quả các vấn đề pháp lý. Đối với hệ đại học LLB, môn học này xây dựng và củng cố nền tảng về viết và trình bày các văn bản pháp lý trong các ngữ cảnh khác nhau, từ trong môi trường học thuật đến mục tiêu mở rộng hướng đến các đối tượng khách hàng trong quá trình thực hành nghề luật, truyền thông báo chí hoặc báo cáo tại các hội nghị, hội thảo pháp luật. Đặc

biệt hơn, đối tượng người đọc của văn bản pháp lý được mở rộng đối với những người dùng trực tuyến trong thời đại công nghệ số bùng nổ như hiện nay [21]. Trong hầu hết các trường hợp, sinh viên phải học cách diễn đạt rõ ràng và hiệu quả để mọi đối tượng kể cả không phải luật sư, doanh nhân, hiểu và áp dụng được kiến thức pháp lý vào thực tiễn. Đối với chương trình cao học luật LLM, môn học viết pháp lý cung cấp kiến thức ở cấp độ nghiên cứu cao hơn như rèn luyện sinh viên làm quen với các phương thức trích dẫn tài liệu tham khảo, tra cứu thông tin trên các hệ thống dữ liệu bao gồm thư viện trường và thư viện điện tử như HeinOnline, Westlaw, LexisNexis,... và đạo đức nghiên cứu cơ bản như tôn trọng quyền tác giả, tiêu chuẩn trích dẫn và các tiêu chuẩn nghiên cứu trong nghề nghiệp nghiên cứu luật học. Mặc dù hầu hết các trường đại học đều có thông tin về các khóa học luật khá chi tiết, tuy nhiên đối với một số trường việc công bố thông tin chi tiết về môn học phải tuân thủ quy chế nội bộ. Do đó, môn học viết pháp lý không được công bố mô tả chi tiết ở một số trường luật như University of Cambridge, University of Oxford, King's College London, University of Warwick, University of Glasgow,... Mặc dù vậy, dựa trên các thông tin mô tả khảo sát được từ một số cơ sở, có thể thấy rằng môn học viết pháp lý được đánh giá cao về vai trò và mục tiêu của nó đối với sự phát triển chuyên nghiệp của sinh viên luật ở Anh.

2.2. Các phương pháp giảng dạy và đánh giá trong môn học viết pháp lý

Phương pháp giảng dạy viết pháp lý ở Anh thường kết hợp linh hoạt giữa lý thuyết và thực hành. Trong các bài giảng, giảng viên giới thiệu các nguyên tắc cơ bản của viết pháp lý và các kỹ thuật soạn thảo. Các buổi thảo luận nhóm và phân tích tình huống được sử dụng để khuyến khích sinh viên áp dụng kiến thức vào các tình huống thực tế. Ví dụ, tại Đại học Sussex, môn học Nghiên cứu và viết pháp lý nâng cao đối với hệ cao học luật có tỉ lệ phân bổ như sau: 27% lý thuyết; 53% thực hành, 20%: thảo luận. Để đánh giá kết thúc học phần, sinh viên các trường được

yêu cầu làm bài luận (100% essay) [22]. Các bài tập thực hành đóng một vai trò quan trọng trong việc phát triển kỹ năng viết pháp lý của sinh viên. Sinh viên thường được yêu cầu soạn thảo các văn bản pháp lý như bản kiến nghị, hợp đồng hoặc văn bản pháp lý khác, và sau đó nhận phản hồi từ giảng viên và bạn học. Các bài tập này giúp sinh viên hiểu rõ hơn về cách áp dụng lý thuyết vào thực tiễn và cải thiện kỹ năng viết của họ. Ví dụ, bài tập thực hành cho môn học Kỹ năng và Đạo đức pháp lý nâng cao ở trường luật, Đại học Derby yêu cầu sinh viên viết biên bản thỏa thuận cho một vụ việc tranh chấp giữa hãng xe Ford Motor và một khách hàng đã gặp tai nạn chấn thương trong lúc lái xe. Đề bài cung cấp những dự kiện thực tế và yêu cầu sinh viên nghiên cứu, tham khảo các vụ việc tương tự để soạn thảo biên bản ghi nhớ từ tình huống vụ việc có thể khởi kiện yêu cầu bồi thường do lỗi cấu thả. Một bài tập thực hành như trên sẽ chiếm 50% trọng số đánh giá của cả môn học.

Đối với môn học kỹ năng như viết pháp lý, quá trình đánh giá thường bao gồm các hình thức đánh giá tổng hợp và đánh giá hình thành nhằm đánh giá sự tiến bộ và hiểu biết của sinh viên về các kỹ năng và kiến thức pháp lý [23]. Bài tập kỹ năng dự án có mục đích đánh giá tổng hợp kỹ năng tích lũy của sinh viên trong toàn bộ môn học, bao gồm các bài luận, bản phân tích vụ án và các bài thuyết trình cũng như bài viết khác. Trong phạm vi bài thi cuối học phần, đề thi đánh giá sẽ yêu cầu sinh viên áp dụng kiến thức và kỹ năng viết pháp lý để giải quyết tình huống cụ thể. Hình thức đánh giá thứ hai áp dụng với môn học viết pháp lý là đánh giá hình thành. Hình thức này yêu cầu phản hồi một cách định kỳ từ phía giảng viên đối với phần thể hiện của sinh viên về các bài viết, bài thuyết trình, những phản hồi này có tác dụng giúp sinh viên nhận thấy điểm mạnh và điểm yếu của mình trong quá trình học tập môn học để họ cải thiện kỹ năng nói, viết pháp lý thành thạo hơn. Với hình thức đánh giá này, sinh viên được yêu cầu nộp báo cáo tiến độ để phản ánh sự lĩnh hội với các kỹ năng pháp lý được thực hành trong môn học. Ví dụ, sinh viên được giao nhiệm vụ soạn thảo một bản phân tích vụ án kiện hợp đồng dân sự. Trong bài phân tích

vụ án này, sinh viên có thể sử dụng các nguồn pháp luật bao gồm nguồn cơ bản, án lệ và tập quán pháp để minh họa cho lập luận của mình, trình bày các luận điểm rõ ràng và mạch lạc. Tuy nhiên, ở cấp độ sinh viên cử nhân luật, việc tập trung nghiên cứu và tuân thủ các tiêu chuẩn trích dẫn pháp lý sẽ gặp nhiều hạn chế hơn so với sinh viên cao học luật, so sinh viên cử nhân phải học tập cùng lúc nhiều môn học. Vì vậy, giảng viên phải phát huy tối đa vai trò tích cực trong hoạt động giới thiệu các phương pháp trích dẫn nguồn, tra cứu tài liệu và tham chiếu văn bản pháp luật một cách chính xác cho sinh viên.

Do đó, trong môn học viết pháp lý ở trong các trường luật tại Anh, vai trò của giảng viên không chỉ giới hạn ở việc truyền đạt kiến thức môn học mà còn là người hỗ trợ, hướng dẫn trong quá trình học tập. Giảng viên phải luôn làm rõ được yêu cầu, mục tiêu của môn học, phân tích các dạng cấu trúc văn bản, yêu cầu về ngôn ngữ, thể thức, cách sử dụng thuật ngữ pháp lý, cách trích dẫn và tham chiếu văn bản pháp luật [24]. Đồng thời, giảng viên cũng khuyến khích tư duy phản biện, tư duy phê phán của sinh viên thông qua việc đặt các câu hỏi nghiên cứu, các tình huống giả định và tiếp cận vấn đề pháp lý từ các góc độ lập luận khác nhau. Đối với cấp độ cao học luật **LLM**, sinh viên được lựa chọn các hình thức đánh giá giữa bài tập thực hành hoặc bài luận nghiên cứu để phát huy sở trường của mỗi cá nhân. Đồng thời, giảng viên cũng luôn hoàn thành các đánh giá, phản hồi một cách kịp thời thông qua tài khoản cá nhân của mỗi sinh viên để hỗ trợ quá trình tiến bộ và thấy rõ kết quả cải thiện trong học tập khi môn học kết thúc. Một trong các kỹ năng cần thiết của lĩnh vực pháp lý đó là nghiên cứu độc lập, giảng viên cần hỗ trợ sinh viên có kỹ năng tự học, tự nghiên cứu và sử dụng các nguồn tài liệu pháp lý có sẵn trong nhà trường. Bên cạnh kỹ năng làm việc độc lập, môi trường giao tiếp và tương tác giữa các sinh viên, giữa sinh viên với giảng viên cũng ảnh hưởng đến mức độ hiệu quả của môn học viết pháp lý. Giảng viên cần chú trọng tạo ra môi trường học tập tích cực và khuyến khích thường xuyên, vì đối với những môn học kỹ năng, sự chủ động của sinh viên là

một yếu tố tiên quyết so với các điều kiện cơ sở khác.

2.3. Tác động của viết pháp lý đối với kỹ năng giao tiếp và lập luận

Tác động quan trọng nhất của môn học viết pháp lý đối với sinh viên đó là cải thiện kỹ năng giao tiếp pháp lý và lập luận trong viết, soạn thảo các văn bản pháp lý theo yêu cầu. Để trau dồi khả năng trình bày trước tập thể, môn học viết pháp lý yêu cầu sinh viên phải sắp xếp ý tưởng và luận điểm một cách logic, rõ ràng, có minh chứng đầy đủ và thuyết phục. Hoạt động thuyết trình và trả lời các câu hỏi của giảng viên sẽ giúp sinh viên làm quen với tư duy phân tích các vấn đề pháp lý, sắp xếp thành văn bản và trình bày quan điểm của mình trước tập thể lớp trong các cuộc thảo luận. Viết pháp lý có tác động rõ ràng đến việc phát triển kỹ năng lập luận của sinh viên luật. Khi phân tích vụ việc hoặc vấn đề pháp lý cụ thể, sinh viên sẽ học được cách xây dựng lập luận một cách logic và sử dụng minh chứng hiệu quả để hỗ trợ quan điểm của mình, điều này có tác dụng phát triển tư duy trong tranh luận và rèn luyện kỹ năng giao tiếp chuyên nghiệp hơn cho sinh viên trong cả các hoạt động đời sống trong và ngoài trường luật. Ngoài tác động phát triển kỹ năng giao tiếp, viết pháp lý còn hỗ trợ quá trình phát triển khả năng tranh luận, tư duy phê phán chuyên nghiệp và phản biện một cách khoa học cho sinh viên. Qua việc phân tích vụ việc tranh chấp pháp lý và lý giải, dự đoán các khả năng phát sinh trong thực tế, sinh viên nhìn nhận vấn đề từ nhiều khía cạnh khác nhau và sẽ học được kỹ năng phản biện, đánh giá sự việc một cách phù hợp.

2.4. Tác động của viết pháp lý trong nâng cao hiểu biết về nguyên tắc và lý thuyết luật học đối với sinh viên

Môn học viết pháp lý không chỉ mở ra cơ hội phát triển kỹ năng cho sinh viên mà còn cung cấp kiến thức pháp luật ở góc độ sâu sắc hơn về các nguyên tắc pháp lý và các học thuyết pháp luật. Qua các tình huống bài tập và chủ đề thảo luận, sinh viên có nhiều cơ hội tìm hiểu, áp dụng các

nguyên tắc pháp luật vào các tình huống thực tế, nâng cao hiểu biết về các quy định pháp luật và khả năng vận dụng hiệu quả các quy định đó [25]. Ví dụ, giảng viên có thể yêu cầu sinh viên viết một đề tài tiểu luận “Ảnh hưởng của luật sở hữu trí tuệ đối với sáng tạo điện ảnh” hoặc một chủ đề bất kỳ do sinh viên chọn trong số danh sách đề tài tiểu luận có sẵn. Ngoài việc phân tích các nguyên tắc bản quyền ảnh hưởng đến việc sử dụng tác phẩm nghệ thuật trong các bộ phim, sinh viên cần sử dụng kiến thức về những vụ án tranh chấp trong lĩnh vực điện ảnh để minh họa cho các nguyên tắc trên, cụ thể trong vụ việc hãng phim bị kiện vì sử dụng hình ảnh của tác phẩm hội họa mà chưa có sự cho phép của tác giả. Để làm rõ các tình tiết tranh chấp, sinh viên cần tìm hiểu và áp dụng các nguyên tắc quyền tác giả, quyền liên quan và các vấn đề hạn chế của bản quyền, phân tích án lệ và so sánh cách tiếp cận của các hệ thống pháp luật khác nhau về cùng một vấn đề. Do đó, môn học viết pháp lý cũng đồng thời phát triển khả năng của sinh viên trong hoạt động nghiên cứu và phân tích các hệ thống pháp luật khác nhau thông qua hoạt động tìm kiếm, áp dụng các nguồn pháp lý như quy định của các đạo luật, án lệ, luật tục (tập quán pháp) hoặc các công trình nghiên cứu pháp lý. Kiến thức pháp luật được củng cố thông qua kỹ năng tổng hợp thông tin, ý tưởng và hình thành tư duy đánh giá mức độ tin cậy của các nguồn tham khảo giúp cho sinh viên viết luận tốt hơn, hình thành năng lực nghiên cứu và phân tích, so sánh pháp luật hiệu quả hơn.

3. Kết luận

Trong các trường luật ở Anh, môn học viết pháp lý không chỉ cung cấp kỹ năng và kiến thức cần thiết cho quá trình phát triển và rèn luyện năng lực của sinh viên mà còn là một trải nghiệm kết nối có giá trị giữa lý thuyết luật học và hoạt động thực hành nghề luật sau này. Có thể khẳng định viết pháp lý là một lĩnh vực hội tụ những kỹ năng và kiến thức ưu tú nhất trong văn hóa pháp lý. Qua hoạt động học tập môn viết pháp lý, sinh viên không chỉ học được cách viết, nói ngôn ngữ

pháp lý chính xác, logic, hiệu quả mà còn phát triển được tư duy phản biện, nhìn nhận sâu sắc hơn các vấn đề pháp lý dựa vào việc nghiên cứu và tìm hiểu kiến thức sâu rộng trong các lĩnh vực pháp luật khác nhau. Với các phương pháp giảng dạy hiện đại được đổi mới ngày nay, sự hỗ trợ của giảng viên sẽ giúp cho sinh viên luật phát triển kiến thức, kỹ năng toàn diện và chuẩn bị tốt cho quá trình phát triển sự nghiệp thực hành nghề luật trong tương lai trước những thách thức pháp lý phức tạp của thế giới hiện đại.

Tài liệu tham khảo

- [1] J. F. Wiredu, The Complex Sentence in Legal English: A Study of Law Reports, *Journal of Literature, Languages and Linguistics* 22 (2016), www.iiste.org ISSN 2422 - 8435.
- [2] J. Gibbons, *Language and the Law*, Longmans, New York, 1994, <https://doi.org/10.1558/ijll.v2i2.168>.
- [3] J. Gibbons, *Forensic Linguistics: An Introduction to Language in the Justice System*, Blackwell, Oxford, 2003.
- [4] R. Beadle, C. Richmond, *Paston Letters and Papers of the Fifteenth Century (Part III)*, Oxford U.P., for the Early English Text Soc., Oxford, 2005.
- [5] <https://onlinelibrary.wiley.com/share/J6HPIQQ9WHFFAZG4N9FB?target=10.1002/9781118396957.wbemlb270> (accessed on: March 14th, 2024).
- [6] J. C. Dernbach, *A Practical Guide to Legal Writing & Legal Method*, second ed., F.B. Rothman, 1994.
- [7] G.D. Gibson, 'Effective Legal Writing and Speaking', *The Business Lawyer* 36 (1) (1980) pp. 1 - 9.
- [8] S.H. Blake, *A Practical Approach to Effective Litigation*, sixth ed., Oxford University Press, Oxford, UK; New York, 2005.
- [9] University College London, LAWS0041 module timetable details. <https://timetable.ucl.ac.uk/tt/moduleTimet.do?firstReq=Y&moduleId=LAWS0041-A7P-T1/2> (accessed on: March 14th, 2024).
- [10] London School of Economics, Thông tin khóa học Luật LL100. https://www.lse.ac.uk/resources/calendar/courseGuides/LL/2023_LL100.htm (accessed on: March 14th, 2024).
- [11] Đại học Durham, Thông tin khóa học Luật M101. <https://www.durham.ac.uk/study/courses/law-m101/> (accessed on: March 14th, 2024).

- [12] Thông tin khóa học, Legal Skills, <https://www.southampton.ac.uk/courses/modules/laws1023#overview> (accessed on: March 14th, 2024).
- [13] Đại học Leeds Trinity, chi tiết môn học LAW4032. https://evision.leedstrinity.ac.uk/sipr/IPP_FEHQ_ARCHIVE/2021/LAW4032.htm (accessed on: March 14th, 2024).
- [14] Trường Đại học Kent, chi tiết môn học. <https://www.kent.ac.uk/courses/modules/module/LAWS9191> (accessed on: March 14th, 2024).
- [15] Trường Đại học Dundee, chi tiết môn học. <https://www.dundee.ac.uk/module/lw11014> (accessed on: March 14th, 2024).
- [16] Đại học Derby, thông tin khóa học LLM. <https://www.derby.ac.uk/postgraduate/law-courses/llm/> (accessed on: March 14th, 2024).
- [17] Đại học Sussex, thông tin môn học Advanced Legal Research and Writing. <https://www.sussex.ac.uk/study/modules/postgraduate/2023/94780-advanced-legal-research-and-writing> (accessed on: March 14th, 2024).
- [18] Trường Đại học Liverpool, chi tiết môn học. https://www.liverpool.ac.uk/info/portal/pls/portal/tulwwwmerge.mergepage?p_template=m_lw&p_tulipproc=moddets&p_params=%3Fp_module_id%3D64927 (accessed on: March 14th, 2024).
- [19] <https://www.birmingham.ac.uk/schools/law/courses/llm/module-list> (accessed on: March 14th, 2024).
- [20] Trường Queen Mary London, Thông tin khóa học "Critical Thinking and Writing" <https://www.qmul.ac.uk/law/postgraduate/courses/short/critical-thinking-writing/> (accessed on: March 14th, 2024).
- [21] J. A. Rosenberg, Why Lawyers Should Write for the Digital Reader, 27 *Legal Writing* 111 (2023), available at, <https://www.legalwritingjournal.org/article/68013-why-lawyers-should-write-for-the-digital-reader>, <https://ssrn.com/abstract=4320279> (accessed on: March 14th, 2024), <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4320279>.
- [22] Đại học Sussex, chi tiết môn học Advanced Legal Research and Writing (712M3). <https://www.sussex.ac.uk/study/modules/postgraduate/2023/94780-advanced-legal-research-and-writing> (accessed on: March 14th, 2024).
- [23] B. Larson, Centering Students' Rhetorical Knowledge: The Community of Inquiry as Formative Assessment, 27 *Legal Writing: J. Legal Writing Inst.* 223 (2023), Texas A&M Univ. Sch. Law Legal Studies Research Paper No. 22-43, <https://ssrn.com/abstract=4244096> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4244096>.
- [24] C. Griffiths, The law schools' "easy win"? Improving law students' experience through embedded and non-embedded writing support, *The Law Teacher* 55(3) (2021) pp. 377 - 391, <https://doi.org/10.1080/03069400.2020.1834801>.
- [25] C. Enright, *Legal Writing*, First ed., Maitland Press, 2011.